

## აკადემიური პერსონალისა და სწავლების პროცესში მონაწილე სხვა პირების ეთიკის კოდექსი

### მუხლი 1. ეთიკის კოდექსის ცნება და მიზანი

1. აკადემიური პერსონალისა და სწავლების პროცესში მონაწილე სხვა პირების ეთიკის კოდექსი (შემდგომში “ეთიკის კოდექსი”) განსაზღვრავს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტში აკადემიური პერსონალის, მოწვეული სპეციალისტების, კვლევითი პერსონალის, ემერიტუსებისა და სტუმარი პროფესორების პროფესიული ქცევის წესებს.
2. ეთიკის კოდექსის მიზანია, დაამკვიდროს უნივერსიტეტში სწავლების პროცესში მონაწილე პირების პროფესიული ქცევის წესები, ეთიკური ღირებულებები და ვალდებულებები სტუდენტებთან ან მათ კანონიერ წარმომადგენლებთან, კოლეგებთან და საზოგადოებასთან ურთიერთობაში, რაც ემსახურება აკადემიური და პროფესიული განათლებისა და კვლევის ერთიანი სივრცის შექმნას.
3. ერთიანი სივრცე ემყარება სამ პრინციპს:
  - ა) აკადემიურ თავისუფლებას; ბ) სინდისის თავისუფლებას; გ) არჩევანის თავისუფლებას;
4. უნივერსიტეტი თავისი არსით მნიშვნელოვან როლს ასრულებს დემოკრატიული და ღია საზოგადოების ჩამოყალიბებაში, რისთვისაც საჭიროა ეთიკური ნორმების დაცვა.

### მუხლი 2. სამართლებრივი საფუძვლები

ამ კოდექსის სამართლებრივი საფუძველია საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს კანონი „უმაღლესი განათლების შესახებ“, საჯარო სამართლის იურიდიული პირის ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდება.

### მუხლი 3. ეთიკის კოდექსის ძირითადი პრინციპები

სწავლების პროცესში მონაწილე ყველა პირი

ა) თანაბრად სარგებლობს საქართველოს კანონმდებლობითა და უნივერსიტეტის წესდებით მისთვის მინიჭებული უფლებებით.

ბ) იზიარებს უნივერსიტეტის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებულ ღირებულებებს და იცავს ამ კოდექსით დადგენილ წესრიგს.

გ) აღიარებს უნივერსიტეტის უფლებას, ეთიკის კოდექსის დარღვევის შემთხვევაში, განიხილოს მისი დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხი და ამასთან, იღებს ვალდებულებას, შეასრულოს ამ საკითხთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილება.

დ) პროფესიული ვალდებულების შესრულებისას დამოუკიდებელი, კეთილსინდისიერი და მიუკერძოებელია და ემორჩილება საქართველოს კანონმდებლობასა და ეთიკის კოდექსის ნორმებს.

### მუხლი 4. სწავლების პროცესში მონაწილე პირების ეთიკის საერთო წესები

1. სწავლების პროცესში მონაწილე ყველა პირისთვის შეუფერებელ და არაეთიკურ ქცევად ჩაითვლება:

ა) სასწავლო პროცესის მიმდინარეობისათვის ხელის შეშლა (მობილური ტელეფონით სარგებლობა ლექციის ან სემინარის ჩატარების დროს და სხვა შეუფერებელი ქმედება);

ბ) მოწვევა ნებადართული ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ;

გ) ალკოჰოლური სასმელების შემოტანა, გავრცელება და/ან გამოყენება;

დ) აზარტული თამაშები;

ე) უნივერსიტეტის ტერიტორიის დანაგვიანება;

ვ) დისციპლინური ღონისძიებების გატარების საკითხის აღძვრისათვის უფლებამოსილი პირის მოთხოვნებისადმი დაუმორჩილებლობა.

ზ) ნარკოტიკული და/ან ფსიქოტროპული საშუალებების შემოტანა, გავრცელება და/ან გამოყენება;

თ) ცეცხლსასროლი და ცივი იარაღის შემოტანა და/ან გავრცელება;

ი) ისეთი ფეთქებადი და აალებადი ნივთებისა და ნივთიერებების შემოტანა და/ან გავრცელება, რომლებიც ხანძრის და/ან აფეთქების რეალურ საფრთხეს ქმნის;

## 2. სწავლების პროცესში მონაწილე პირი

ა) ვალდებულია არ დაიგვიანოს ან/და არ გააცდინოს არასაპატიო მიზეზით ლექციები და სხვა სახის სასწავლო ღონისძიებები, საუნივერსიტეტო პრეზენტაციები და ცერემონიები, ხოლო საპატიო მიზეზის არსებობისას უნივერსიტეტის შინაგანაწესით დადგენილი წესების დაცვით გააფრთხილოს შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანი დაგვიანებისა და/ან გაცდენის შესახებ;

ბ) იცავს კონფიდენციალობას სტუდენტების, კოლეგების თუ სხვა სწავლისა და სწავლების პროცესში ჩართული პირების შესახებ, თუ ინფორმაციის გამჟღავნება იურიდიულად არ არის აუცილებელი;

გ) თავისი საქმიანობისას ყოველთვის პუნქტუალურია და მოწესრიგებულია;

დ) მაქსიმალურად ეფექტურად, მხოლოდ სასწავლო მიზნებისა და ამოცანების მისაღწევად იყენებს სწავლებისათვის განკუთვნილ დროს;

ე) უფრთხილდება უნივერსიტეტის საკუთრებას და მიზანმიმართულად იყენებს მის რესურსებს;

ვ) არ აყენებს სტუდენტს ან კოლეგებს სიტყვიერ, ფიზიკურ თუ სხვა სახის შეურაცხყოფას;

ზ) იჩენს თანაბარ ყურადღებასა და მზრუნველობას ყველა სტუდენტის მიმართ განურჩევლად მათი სოციალური, ეთნიკური, რელიგიური, გენდერული, ენობრივი თუ მსოფლმხედველობრივი კუთვნილებისა;

თ) ვალდებულია, თავი შეიკავოს სტუდენტების თანდასწრებით კოლეგების გაკიცხვისაგან;

ი) არ უტარებს საკუთარ სტუდენტს კერძო გაკვეთილს ანაზღაურების სანაცვლოდ და სტუდენტის შეფასებისას არის ობიექტური და მიუკერძოებელი;

კ) არ იღებს სტუდენტისაგან საჩუქარს ან სხვა სახის სარგებელს სტუდენტის მაღალი შეფასების თუ მისთვის უპირატესობის მინიჭების (ლობირების) სანაცვლოდ.

ლ) ცდილობს, თავიდან აირიდოს ნებისმიერი სახის დისკრიმინაცია, განსაკუთრებით ისეთი მოწყვლადი ჯგუფების მიმართ, როგორებიცაა განსხვავებული საჭიროების მქონე პირები და უმცირესობები და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში თავიდან აირიდოს საზოგადოებაში დამკვიდრებული სტერეოტიპების გავლენა. (19.09.2023. ცვლილება)

მ) პატივისცემით ეპყრობა თანამშრომლებს, სტუდენტებს და სხვა პირებს, განურჩევლად მათი გენდერული იდენტობისა თუ სექსუალური ორიენტაციისა და არ ახორციელებს სექსუალურ შევიწროებას. (19.09.2023. ცვლილება)

## მუხლი 5. აკადემიურ პროცესთან დაკავშირებული წესები

### 1. სწავლების პროცესში მონაწილე პირის მოვალეობაა:

- ა) გაუფრთხილდეს უნივერსიტეტის რეპუტაციასა და პრესტიჟს.
- ბ) იცნობდეს უნივერსიტეტისათვის მისაღებ აკადემიური წერის სტილს (ბიბლიოგრაფიული მონაცემების გაფორმება, ციტირების სტილი და ა.შ.);

### 2. უნივერსიტეტის პერსონალს ეკრძალება:

- ა) სხვისი ინტელექტუალური შრომის შედეგის, ტექსტის, იდეის, კონცეფციის, ვიზუალური ან აუდიო-მასალის, ნებისმიერი სახის მონაცემების მითვისება და გავრცელება ავტორის მიუთითებლად (პლაგიატი).
- ბ) საკუთარი ნაშრომის განმეორებით გამოყენება ორიგინალური წყაროს მიუთითებლად (თვით-პლაგიატი).
- გ) მონაცემების, ინფორმაციის ან ციტატების გაყალბება აკადემიურ ნაშრომში (ფალსიფიკაცია).

## მუხლი 6. პასუხისმგებლობა ეთიკის ნორმების დარღვევისათვის

1. უნივერსიტეტი ვალდებულია, მონიტორინგი გაუწიოს კვლევითი და პედაგოგიური საქმიანობის ეთიკურობას და აკადემიური პერსონალის ქცევის საერთო წესების ყველა გამოვლენილ დარღვევაზე დროული რეაგირება მოახდინოს.

2. ეთიკის კოდექსის დარღვევის აღმოჩენის შემთხვევაში, დარღვევის აღმომჩენი პირი, რექტორს მიმართავს მოხსენებითი ბარათით ან განცხადებით, რომლის საფუძველზეც რექტორის გადაწყვეტილებით იწყება ადმინისტრაციული წარმოება, რაც ფორმდება შესაბამისი ბრძანებით. ადმინისტრაციული წარმოების დასრულების შემდეგ გამოიცემა ბრძანება, რომელშიც აისახება წარმოების შედეგად მიღებული გადაწყვეტილება, უნივერსიტეტის შინაგანაწესით განსაზღვრული შესაბამისი დისციპლინური ზომის გამოყენების ან არგამოყენების შესახებ.

2<sup>1</sup> . ამ მუხლის მეორე პუნქტის მიხედვით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყებისას, შესაძლოა რექტორის ან აკადემიური საბჭოს გადაწყვეტილებით, შეიქმნას კომისია, რომელიც მოიკვლევს გადაცდომასთან დაკავშირებულ გარემოებებს, საჭიროების შემთხვევაში ჩაატარებს წერილობით ან ზეპირ წარმოებას დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობით და შეიმუშავებს რეკომენდაციას, შესაბამისი სახდელის დაკისრების თაობაზე. კომისიის შემადგენლობა და სხვა პირობები ფორმდება შესაბამისი აქტით. (19.09.2023. ცვლილება)

### 3. პლაგიატის აღმოჩენის შემთხვევაში:

- ა) განმცხადებელი მიმართავს უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსს, რომელიც შესაბამისი ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის

უფროსთან და დეკანთან ერთად კონფიდენციალურად განიხილავს დაფიქსირებულ დარღვევას. ეჭვის საფუძვლიანობის დადასტურების შემთხვევაში რექტორის მიერ იქმნება კომისია, რომელიც დაკომპლექტდება შესაბამისი დარგის კვალიფიციური სპეციალისტებით, როგორც უნივერსიტეტის პერსონალისგან (თუკი არ არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი), ასევე გარეშე პირებისგან.

#### მუხლი 7. დასკვნითი დებულებები

ა) კოდექსში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანას აკადემიური საბჭო და ამტკიცებს წარმომადგენლობითი საბჭო;

ბ) იმ შემთხვევაში, თუ ამ კოდექსით არ არის მოწესრიგებული საკითხი, ის რეგულირდება უნივერსიტეტის სხვა წესებითა და საქართველოს კანონმდებლობით.

(19.09.2023. ცვლილება)

ბ) კომისია შეიმუშავებს საქმის წარმოების პროცედურასა და ვადებს და საქმეში გარკვევის შემდეგ გამოიტანს შესაბამის დასკვნას. კომისიის მუშაობა უნდა იყოს კონფიდენციალური და პლაგიატის დადასტურებამდე ზიანი არ უნდა მიაყენოს მეცნიერის პრესტიჟს.

გ) კომისია ანგარიშვალდებულია უნივერსიტეტის რექტორის (ან აკადემიური საბჭოს) წინაშე.

დ) კომისიის დასკვნის შესახებ ეცნობება ეთიკის კოდექსის მოთხოვნების დამრღვევ პირს (შემდგომში - დამრღვევი), ასევე საქმესთან დაკავშირებულ სხვა პირებს (კვლევის პროექტის სპონსორს, პროექტზე მომუშავე ჯგუფის სხვა წევრებს და ა.შ.).

ე) დამრღვევ პირს შესაძლებლობა ეძლევა, საპასუხო სიტყვით წარსდგეს კომისიის წინაშე. იმ შემთხვევაში თუ დარღვევის ფაქტი არ დადასტურდება, უნივერსიტეტის რექტორი და შესაბამისი ფაკულტეტი იზრუნებს პირის სამეცნიერო და პედაგოგიური რეპუტაციის აღსადგენად.

ვ) დარღვევის ფაქტის დადასტურების შემთხვევაში, დარღვევის სიმძიმის გათვალისწინებით, დამრღვევი პირის მიმართ შეიძლება განისაზღვროს შემდეგი სანქციები:

ვ.ა) მიეცეს გაფრთხილება;

ვ.ბ) ავტორის ყველა სტატია გამოწვეულ იქნას და შემოწმდეს პლაგიატის ან ფალსიფიკაციის თვალსაზრისით;

ვ.გ) დაწესდეს სპეციალური მონიტორინგი მომავალ საქმიანობაზე; ვ.დ) შეუწყდეს შრომითი კონტრაქტი;

ვ.ე) განთავისუფლდეს აკადემიური თანამდებობიდან.

ზ) თუ პლაგიატის შემთხვევა დაფიქსირდა არა ფაკულტეტზე, არამედ სხვა სტრუქტურულ ერთეულში, უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსმა, სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელთან ერთად უნდა განიხილოს დარღვევის საფუძვლიანობა.

თ) ეჭვის საფუძვლიანობის დადასტურების შემთხვევაში იქმნება კომისია, რომელიც დაკომპლექტდება შესაბამისი დარგის კვალიფიციური სპეციალისტებით როგორც უნივერსიტეტის პერსონალიდან (თუკი არ არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი), ასევე გარეშე პირებისაგან.